वंशस्यभारतत्वेनिमित्तमुक्तातमेवाह प्रजापतेरित्यादिना ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ प्राचेतसःप्राचेदेशाययज्ञक्रिययाअततिसततंगच्छतीतिप्राचेताः चतुर्थ्याअलुक् अतसातत्यगमनेऽस्मात्समरेअतमानाइत्यादौयज्ञसातत्यार्थत्वेनदृष्टादसुन् तस्यप्राचेतसःप्राचीनबर्हिषः यद्वा प्राचेअतसंतृणमस्येतिप्राचेतसः नीचातंधक्ष्यतसन्नशुष्कंइत्यादौतृणेप्यतसशब्दोदृष्टः अविमृष्टविधेयांशत्वदोषमाश्रित्यप्रचेतसामयंपिताप्राचेतसइतिवा अस्मिन्पक्षद्वयेसुपांसुलुगितिषष्ठ्याःसुः अन्येतुप्रचेतसइतिपाठंप्रकल्प्यप्राचीनबर्हिषइत्यध्याहरंति पुण्यजनाःपुण्योत्पादकास्तपःशीलाइत्यर्थः यैस्तेमहौजसोमहाप्रभावादक्षौषध

वैशंपायनउवाच प्रजापतेस्तुदक्षस्यमनोर्वैवस्वतस्यच ॥ भरतस्यकुरोःपूरोराजमीढस्यचानघ ॥ १ ॥ यादवानामिमंवंशंकौरवाणांचसर्वशः ॥ तथैव भरतानांचपुण्यंस्वस्ययनंमहत् ॥ २ ॥ धन्यंयशस्यमायुष्यंकीर्त्तयिष्यामितेनघ ॥ तेजोभिरुदिताःसर्वेमहर्षिसमतेजसः ॥ ३ ॥ दशप्राचेतसःपुत्राःसंतःपुण्यजनाःस्मृताः ॥ मुखजेनाग्निनायैस्तेपूर्वंदग्धामहौजसः ॥ ४ ॥ तेभ्यःप्राचेतसोजज्ञेदक्षोदक्षादिमाःप्रजाः ॥ संभूताःपुरुषव्याघ्रसहिलोकपितामहः ॥ ५ ॥ वीरिण्यासहसंगम्यदक्षःप्राचेतसोमुनिः ॥ आत्मतुल्यानजनयत्सहस्रंसंशितव्रतान् ॥ ६ ॥ सहस्रसंख्यान्संभूतान्दक्षपुत्रांश्चनारदः ॥ मोक्षमध्यापयामाससांख्यज्ञानमनुत्तमं ॥ ७ ॥ ततःपंचाशतंकन्याःपुत्रिकाअभिसंदधे ॥ प्रजापतिःप्रजादक्षःसिसृक्षुर्जनमेजय ॥ ८ ॥ ददौदशसधर्मायकश्यपायत्रयोदश ॥ कालस्यनयनेयुक्ताःसप्तविंशतिमिंदवे ॥ ९ ॥ त्रयोदशानांपत्नीनांयातुदाक्षायणीवरा ॥ मारीचःकश्यपस्त्वस्यामादित्यान्समजीजनत् ॥ १० ॥ इंद्रादीन्वीर्यसंपन्नान्विवस्वंतमथापिच ॥ विवस्वतःसुतोजज्ञेयमोवैवस्वतःप्रभुः ॥ ११ ॥ मार्त्तंडस्यमनुर्धीमानजायतसुतःप्रभुः ॥ यमश्चापिसुतोजज्ञेख्यातस्तस्यानुजःप्रभुः ॥ १२ ॥ धर्मात्मासमनुर्धीमान्यत्रवंशःप्रतिष्ठितः ॥ मनोर्वंशोमानवानांततोऽयंप्रथितोऽभवत् ॥ १३ ॥ ब्रह्मक्षत्रादयस्तस्मान्मनोर्जातास्तुमानवाः ॥ ततोभवन्महाराजब्रह्मक्षत्रेणसंगतं ॥ १४ ॥ ब्राह्मणामानवास्तेषांसांगंवेदमधारयन् ॥ वेनंधृष्णुंनरिष्यंतंनाभागेक्ष्वाकुमेवच ॥ १५ ॥ कारूषमथशर्यातिंतथाचैवाष्टमीमिलां ॥ पृषध्रंनवमंप्राहुःक्षत्रधर्मपरायणं ॥ १६ ॥

योदग्धाः येतेपूर्वमितिपाठेतुयेपूर्वंपुण्यजनाराक्षसाःस्मृतास्तेमीमहौजसोदक्षाभूमिमादत्यप्राणिनांपीडाकरादग्धायैरितिशेषः ॥ ४ ॥ ५ ॥ वीरिण्यावीरणपुत्र्या ॥ ६ ॥ मोक्षंमोक्षहेतुं सांख्यज्ञानंविवेकजंविज्ञानं एतेनज्ञाततत्त्वाःप्रजानकामयंतइतिदर्शितं तथाचश्रुतिः किंप्रजयाकरिष्यामोयेषांनोयमात्माऽयंलोकइति ॥ ७ ॥ ततइति स्त्रियःप्रायेणज्ञानानर्हाइतिभावः तथाचश्रुतिः स्त्रियाअशास्त्यंमनइति अभिसंदधेपुत्रिकाएवदौहित्रद्वाराममपुत्राइतिमेनेसंकल्पितवान्वा ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ मार्तंडस्यविवस्वतः यमश्चेतिपुनरुक्तिर्मनुतःकनिष्ठत्वप्रख्यापनार्था ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥

Digitized by Google